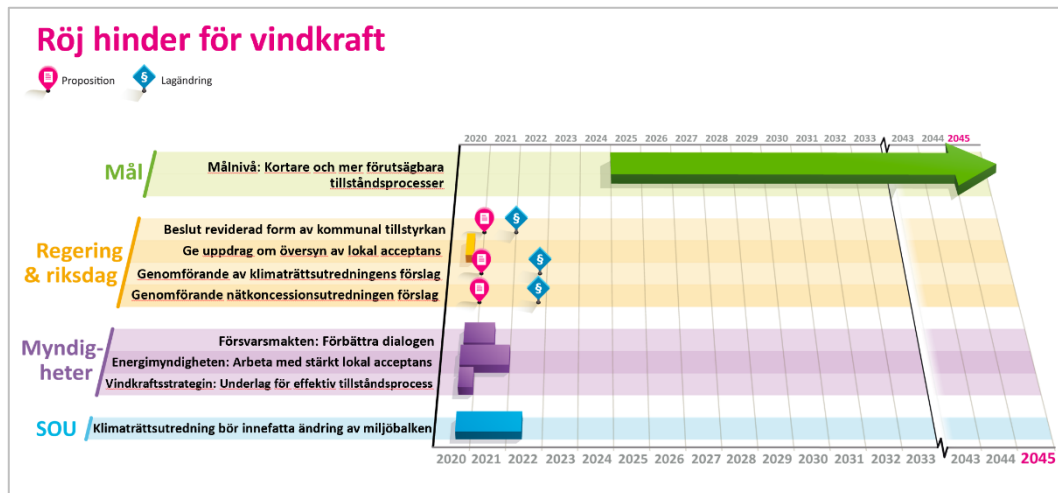

Tidslinje röj hinder för vindkraftsproduktion

För att den stora efterfrågan på fossilfri el ska kunna mötas behöver dels befintlig vindkraft förnyas och ny vindkraft byggas. Det kräver både kortare och mer förutsägbara tillståndprocesser. Idag är det problem att hitta områden med bra vindresurser där det är möjligt att få tillstånd.

Mål

Kortare och mer förutsägbara tillståndprocesser

För att marknaden ska kunna realisera vindkraft på ett kostnadseffektivt sätt behöver tillståndprocesser kortas betydligt, samtidigt som processen behöver bli mer förutsägbar. Ambitionen är att hinder för alla kraftslag ska röjas till senast 2025, så att marknaden kan realisera den produktion som efterfrågas. På så sätt kan vi skapa ett kostnadseffektivt elsystem som svarar mot efterfrågan i det fossilfria Sverige. Förslagen som presenteras nedan strävar efter att skapa förutsägbara och effektiva prövningsprocesser som minimerar tiden för prövningen samt kostnaden och den administrativa bördan. Det kan inte nog understrykas hur viktigt detta är för alla inblandade parter.

Regering och riksdag

Beslut om reviderad form av kommunal tillstyrkan

Regeringen beslutar om en reviderad form av kommunala tillstyrkan. Den kommunala tillstyrkan som avser plats för vindkraftsverksamhet, bör lämnas tidigt i processen och vara bindande under hela tillståndprocessen.

Det kommunala självstyret är viktigt att värna. Samtidigt skapar rättsosäkerheten och oförutsägbarheten i dagens kommunala tillstyrkan en ineffektiv resursanvändning. Formerna för den kommunala tillstyrkan för vindkraft bör därför reformeras för att öka både effektiviteten och rättssäkerheten i tillståndprocesser för vindkraft.

Vi föreslår att 16 kap. 4 § i miljöbalken (det s.k. kommunala vetot vid prövning av vindkraftsanläggningar) utvecklas genom att stadga vilka grunder som är viktiga att ta i beaktande vid beslutet, till exempel regional och lokal energiförsörjning samt att nå klimatmålen. 16 kap. 4 § miljöbalken bör ändras så att bestämmelsen uppfyller grundläggande rättssäkerhetskrav, exempelvis genom att ändra bestämmelsen så att det förtydligas vilka kriterier som ska beaktas vid bedömningen (vindkraftsparkens lokalisering och verkets höjd). När en kommun har fattat beslut om kommunal tillstyrkan ska detta inte heller kunna dras tillbaka under processens gång utan vara giltigt så länge det finns en aktiv tillståndsprocess som inte avslutats genom ett laga kraftvunnet avgörande eller av att projektören dragit tillbaka sin ansökan.

Kommunerna ska tillstyrka sådan verksamhet som överensstämmer med översiktsplanen/ vindbruksplanen, om inte nya förhållanden av stor allmän vikt som inte har kunnat förutses vid planläggningen bör vinna företräde.

Ge uppdrag om översyn av lokal acceptans

Regeringen ger Energimyndigheten i uppdrag att se över hur den lokala acceptansen för vindkraft kan stärkas.

Den lokala acceptansen för etablering av vindkraft behöver stärkas för att underlätta och effektivisera tillståndsprocessen. För att göra det mer attraktivt med vindkraftsinvesteringar skulle kommuner kunna få ta större del av nyttan med vindkraftsetableringar jämfört med vad de får idag. En utredning bör tillsättas för att ta fram förslag på hur ett system med lokala incitament bör se ut. Ett alternativ att titta närmare på kan vara en variant av vattenkraftens lagstadgade bygdeavgifter.

Genomför Klimatråtsutredningens förslag om klimatnyttans tyngd vid miljöprövning

Regeringen genomför eventuella förslag från Klimatråtsutredningen om förändring av miljöbalkens portalparagraf så att klimatnyttan vägs in i prövningar gentemot lokala intressen.

Regeringen har tillsatt en utredning med uppdraget att se över all relevant svensk lagstiftning så att det klimatpolitiska ramverket får genomslag. Bland annat ska utredningen se över hur miljöbalken kan anpassas för att utgöra ett effektivt verktyg för att nå klimatmålen. En verksamhets klimatnytta bör vägas in, till exempel att den bidrar till att begränsa globala utsläpp av växthusgaser till atmosfären. Prövningar ska göras ur ett helhetsperspektiv, det vill säga att den biologiska mångfalden bedöms på populationsnivå och att hänsyn kan tas till kompensationsåtgärder. Klimatanpassning av miljöbalken ska också återspeglas i föreskrifter, riktlinjer och allmänna råd så att klimatfrågan ges större tyngd.

Genomför nätkoncessionsutredningens förslag

Regeringen genomför nätkoncessionsutredningens förslag.

Nätkoncessionsutredningen lämnade betänkandet Moderna tillståndsprocesser för elnät, SOU 2019:30. Utredningen har föreslagit förändringar i regelverket för nätkoncessioner. Utredningen har remitterats och förslagen bör kunna genomföras skyndsamt.

Försvarsmakten: förbättra dialogen

Försvarsmakten ska agera i enlighet med skrivningar om tidiga samråd och dialog i regleringsbrevet samt återkomma med förslag för att förbättra möjligheterna till utbyggd vindkraft.

Försvarets stoppområden för vindkraft täcker stora delar av Sverige vilket hindrar utbyggnaden av vindkraft i delar av landet. Enligt gällande regleringsbrev ska Försvarsmakten utveckla förmågan till tidig dialog och samverka med övriga samhället i sina yttranden i vindkraftsärenden. Försvarsmakten ska också analysera jämförbara länders och grannländers erfarenheter av fungerande samexistens mellan försvarsmakt och kraftigt utbyggd vindkraft inom samma geografiska område. Vidare ska Försvarsmakten återkomma med förslag på hur det svenska systemet kan förbättras i det avseendet.

Energimyndigheten: Arbeta med stärkt lokal acceptans av vindkraft

Energimyndigheten utreder olika vägar för att stärka den lokala acceptansen för vindkraft. Uppdraget genomförs i nära samverkan med branschen och SKR.

Den lokala acceptansen för etablering av vindkraft är viktig att stärka för att underlätta och effektivisera tillståndsprocessen. För att göra det mer attraktivt med vindkraftsinvesteringar skulle kommuner/kommuninvånare kunna få ta större del av nyttan med vindkraftsetableringar jämfört med vad de får idag.

En utredning bör tillsättas för att ta fram förslag på hur ett system med lokala incitament kan se ut.

Energimyndigheten och Naturvårdsverket: Den kommande vindkraftsstrategin resulterar i ett användbart planeringsunderlag som leder till en mer effektiv tillståndsprocess

Strategin som läggs fram bidrar till effektivare tillståndsprocesser och fler utpekade områden för vindkraft.

Vindkraftsstrategins syfte är att ta fram ett användbart planeringsunderlag och ge vägledning för en hållbar vindkraftsutbyggnad; miljömässigt, ekonomiskt och socialt. Energiföretagen är positiva till målen och den övergripande ambitionen i strategin. Det är viktigt att Länsstyrelserna tar arbetet vidare med stöd av Energimyndigheten och Naturvårdsverket.

Förslag från klimaträttsutredning bör innefatta ändring av miljöbalkens portalparagraf

Klimaträttsutredningen bör föreslå att miljöbalkens portalparagraf ändras så att den uttryckligen omfattar även klimathänsyn.

Utredaren ska framför allt se över hur miljöbalken kan anpassas för att utgöra ett effektivt verktyg för att nå klimatmålen, men ska även identifiera annan relevant lagstiftning. Det kan noteras att utredaren ska titta på hur verksamheter som bidrar till att nå klimatmålen, men som har lokal miljöpåverkan, kan tillgodoräkna sig de positiva effekterna i prövningen. Utredaren ska även identifiera annan lagstiftning än miljöbalken och prioritera sådan som bidrar med största och mest kostnadseffektiva utsläppsminskningar.